

Силабус курсу

**ФІЛОСОФІЯ (Філософія.
Основи логічного мислення)**

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	4
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автори курсу та лектор:

к.філос.н., доц., Прокопенко Олексій Володимирович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри політологічних та культурологічних досліджень

посада

o.prokopenko@snu.edu.ua

електронна адреса

050 18 17 288

телефон

месенджер

Консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Викладання дисципліни «Філософія» спрямовано на формування у студентів здатності до аналітичного мислення на підставі вивчення основ філософії та логіки.

Курс «Філософія» розроблений кафедрою політологічних та культурологічних студій відповідно до положень нормативно-правової бази з регулювання освітньої діяльності університету та законодавства у сфері вищої освіти.

Політика дисципліни спрямована на розвиток умінь осмислено сприймати теоретичний матеріал, узагальнювати й систематизувати засвоєну інформацію, якісно усвідомлювати нові знання, вирішувати проблемні завдання, презентувати результати своєї діяльності, критично і креативно мислити, обґрунтовувати власну думку.

Результати навчання:

Здобувач повинен знати:

- понятійно-теоретичний апарат філософських знань (поняття, закони, теорії, метод, методологія та логіка пізнання і діяльності);
- загальні особливості та основні етапи становлення і розвитку світової філософії та філософської думки в Україні;
- предмет, структуру та основні функції філософського знання;
- ключові філософські проблеми та сучасні підходи до їх вирішення;
- суть взаємодії філософії та права та головні філософсько-правові проблеми;

Здобувач повинен вміти:

- кваліфіковано користуватися понятійно-теоретичним апаратом філософії у практичній діяльності;
- застосовувати загальні методи пізнання та діяльності: аналіз-синтез, індукція, дедукція, сходження від конкретного до абстрактного;
- орієнтуватися у системі зв'язків філософії, розуміти їх значення для формування особистості;
- професійно застосовувати загальні методи пізнання та діяльності;
- на основі набутого філософського знання синтезувати знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття та світорозуміння;

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з філософії, соціології, політології, психології.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Структура курсу Філософія

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Предмет філософії. Філософія та світогляд	2/0/2	Походження світогляду, його структура та роль в житті людини: міфологія та релігія як перед філософські типи світогляду, їх особливості; специфіка філософського світогляду і особливості філософського мислення. Предмет філософії. Основні теми філософських роздумів. Головні напрями в філософії. Функції філософського знання. Структура філософії. Місце та роль філософії в сучасному світі.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2	Філософія Стародавнього світу, Середньовіччя та доби Відродження	2/0/2	Релігійно-філософські вчення Стародавньої Індії. Зародження філософії у Стародавньому Китаї. Конфуціанство та даосизм. Періодизація та особливості античної філософії: а) Досократичний період античної філософії (мілетська школа. Стихійна діалектика Геракліта. Елейська школа про рух і спокій.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3	Філософія Нового часу. Німецька класична філософія	2/0/2	Світогляд та філософія Нового часу. Новоевропейська програма побудови філософії науки. Методологічна традиція емпіризму (Ф.Бекон, Дж. Локк, Дж. Берклі, Д.Юм). Рационально-дедуктивна методологія (Р.Декарт, Б.Спіноза, Г.Лейбніц). Специфіка німецької класичної філософії та її вплив на розвиток філософської думки XIX-XX ст. Трансцендентальна філософія І.Канта, її ключові проблеми. Філософська система та метод Г.Гегеля. Антропологічний матеріалізм і критика релігії Л.Фейєрбаха.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4	Філософська думка в Україні	2/0/2	Особливості та основні етапи розвитку української філософської думки. Філософська думка часів Київської Русі. Антропологічне вчення Г.С. Сковороди. Філософія українського Відродження та бароко. Класична українська філософія. Філософія в радянський період. Розробка філософських проблем у сучасній Україні.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5	- Онтологія	2/0/2	Онтологія її основні проблеми та категоричні визначення: буття і небуття. Сутність та існування. Основні види і форми буття. Матерія як вид буття і філософська категорія. Сучасна наука про будову, властивості, спосіб існування матерії. Рух, простір та час як атрибути матерії. Субстанціальна та реляційна концепції простору і часу. Проблема єдності світу та її вирішення в історії філософії.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
	Свідомість як філософська проблема	2/0/2	Проблема походження і сутності свідомості у релігії, філософії та науці. Природа свідомості: відображення та	Участь в обговоренні Тести

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			його форми. Ознаки, структура та рівні свідомості. Функції свідомості. Самосвідомість: властивості та функції. Психофізіологічні основи свідомості. Свідомість та мозок. Феномен несвідомого у психіці людини, його природа, структура і функції. Суспільна свідомість, її рівні та форми. Інтуїція як філософська та загальнонаукова проблема.	Індивідуальні завдання
7	Філософія культури	2/0/2	Поняття «культура», проблема його визначення. Функції культури. Основні сфери культури: предмети культурної діяльності; суб'єкти та носії культури; національний характер та ментальність. Морфологія культури: матеріальна, духовна, соціальна, фізична складові. Типологія культур Масова та елітарна культура. Субкультура. Антикультура. Контркультура. Культура та цивілізація. Філософські концепції цивілізації.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Сафонік Л. Буттєвість сенсу людського життя : монографія / Л. Сафонік. – Львів:ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 350 с.
2. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки. – Львів : Світ, 2006. – 152 с.
3. Слотердайк П. Критика цинічного розуму. – К.: тандем, 2002. – 544 с.
4. Тейлор Ч. Джерела себе. Творення новочасної ідентичності / Пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2005. – 696 с.
5. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: курс лекцій / В.Л. Петрушенко, – Львів, 2013. – 296 с.
6. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій / В.Л. Петрушенко, – Львів, 2016.– 504 с.
7. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів за ред. Л.В. Губерського. – Харків: Фоліо, 2013.
8. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Пер. з фр.– В 3-х томах. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011-2013.
9. Фрідмен Т. Нова система. Лексус і оливкове дерево // Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – С. 509-525.
10. Фуко М. Що таке автор? Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття. Львів, 1996. – С. 442-457.
11. Фукуяма Ф. Великий крах. Людська природа і відновлення соціального порядку. – Львів: Кальварія, 2005. – 380 с.
12. Чернієнко В.О. Природа засад ідентичності соціального суб'єкта: монограф. Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2010. 304 с.
13. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. – Мюнхен-Львів: УВУ, 1994. – 175 с

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	10
Індивідуальні завдання	20
Залік	50
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Шкала оцінювання здобувачів ВО

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.